

O B S A H

Předmluva L. Svobody	5
--------------------------------	---

Úvod	9
----------------	---

ČÁST PRVNÍ

Jan Hus	69
-------------------	----

1. Ze synodálního kázání M. J. Husi, prosloveného v arcibiskupském dvoře k pražskému kněžstvu 19. října 1405 na téma: „Milovati budeš Pána Boha svého“	81
2. Z Husovy Obrany některých článků Viklefových, pronesené na pražské universitě v létě r. 1412: O desátcích	85
3. Knížky o svatokupectví	90
4. O církvi	92

Táborský radikalismus	108
---------------------------------	-----

1. Třiadvacet článků, které koncem září r. 1418 vyhlásili pražští mistři a kněží podobojí proti rozmáhajícímu se učení táboritů	115
2. Vyličení vzniku revolučního chiliasmu v traktátu Jana Příbrama „Život kněží tábor- ských“	119
3. Staročeský anonymní soubor chiliastických článků	125
4. O knězi Martínkovi kacieřovi, o tělu božiem	131
5. Adamitské články	134

Petr Chelčický	136
--------------------------	-----

Síť víry	140
--------------------	-----

Jan Ámos Komenský	170
-----------------------------	-----

1. Listové do nebe	176
2. Fyzika	178
3. Objasnění snah vševedných	180
4. Cesta světla	181
5. Trojmění obecné	194
6. Štěstí národa	195
7. Všeobecná porada o nápravě věcí lidských	199
a) Světům Evropy (Prolog)	199
b) Všebuzení	200
c) Vševýchova	204
d) Všenáprava	205
8. Anděl míru	212

ČÁST DRUHÁ

Ján Bayer	215
---------------------	-----

Níř labyrinthu čiže súhvezdie Malého medveda alebo univerzálne svetlo myslenia zapálené pre poznanie, skúmanie a oboznámenie sa so všetkými vecami	217

Izák Caban	227
Existencia atomov zbavená bezprávia dvadsiatich štyroch argumentov a obhájená prácou Izáka Cabana, konrektora slávneho prešovského lycea	228
Trnavská univerzita	
František Kéri	235
Prirodovedecká rozprava o telese vo všeobecnosti—a o jeho protiklade v prázdnom priestore	235
Slovenské osvietenstvo	
Ján Feješ	240
Zaslúžil sa o ľudstvo viac ženský či mužský rod?	241
Ján Laurentzy	248
Rozprava o modlárstve vo filozofii	248
Žigmund Karlovský	253
Logika	253
Míchal Steigel	255
Fragment o syntéze vnemov	256
Samuel Tešedík	261
Uhorský sedliak, čím je a čím by mohol byť	262
Pavol Michalko	264
Rozmňouvaní učiteľa s niekoľik sedláky o škodlivosti pověry, při obecném lidu velmi panující	264
Ján Kollár	271
O literárnej vzájomnosti	273
Ludovít Štúr	282
1. Prednášení historické	285
2. Pospolitosť a jednotlivosť	292
3. Reči na uhorskom sneme	303
Jozef Miroslav Hurban	312
1. Předmluva k Červenákovu „Zrcadlu Slovenska“	313
2. Tlačová pravota dr. Joz. Milosl. Hurbana, pokonávaná pred poroťným súdom v Pešti dňa 21. októbra 1869	323
Janko Kráľ	334
1. K prorokom Slovenstva	335
2. Chorý kráľ	338
ČÁST TŘETÍ	
Ignác Born	345
Nejnovejší prirodopis mnišstva objasněný třemi tabulkami, rytými v mědi, a v duchu Linnéovském vypsany p. Ignácem Lojolou Kutnobjcem, z bývalého Tovaryšstva Ježíšova	347
Jiří Procházka	352
1. Úvaha o funkcích nervové soustavy	356
2. Pokus o empirické podání přírodního zákona polarity a jeho aplikace na činnost organismů a neorganických těles s přihlédnutím k zvířecímu magnetismu	360
Bernard Bolzano	365
1. Vědosloví dr. B. Bolzana. Pokus o zevrubné a z největší části nové podání logiky se stálým zřetelem k jejím dosavadním zpracovatelům	373
2. O nejlepším státě	393
Jan Evangelista Purkyně	400
1. O analogích mezi stavebnými prvky živočišného a rostlinného organismu	402
2. Listy ze zápisníku zeměřelého přírodopisce	403
3. Akademia	408

František Palacký	413
1. Krásověda	415
2. Dějiny národu českého	423
Augustin Smetana	430
1. Význam současného věku	433
2. Vznik a zánik ducha	475
Čeští radikální demokrati	487
Čtenářům našim	493
Emanuel Arnold	494
a) Držená řeč od jenerála jezuitů v tajném sněmu v Římě dne 1. června 1846 ku shromážděným jezuitům a ligurianům neb redemptoristům, anaž z vlašské řeči do češtiny přeložena jest	494
b) Milí, draží českoněmečtí bratři!	497
c) Poměr pracujícího lidu k boháčům	499
Karel Sabina	504
a) Vyznání nové víry	504
b) Demokratická literatura	505
c) Základy	509
d) Příspěvek ku poznání přítomnosti	517
e) Politické dozrávání	520
Josef Václav Frič	523
a) Provolání k pražskému měšťanstvu	523
b) Dopis A. I. Gercenovi	523
c) Rozjímání vpřed i vzad	524
d) Některé úvahy	527
Polské povstání a Čechové	528
<i>Prameny a literatura . . . . .</i>	537
<i>Jmenný a věcný rejstřík . . . . .</i>	544
<i>Seznam vyobrazení . . . . .</i>	555